VEDLIKEHOLD AV LAKKEDE TREGULV

Karelia - Upofloor Oy
Telefon +358 (0) 20 740 9300
www.kareliaparketti.com

BEHANDLING ETTER LEGGING:

Etter legging rengjøres gulvet med støvsuger eller en nesten tørr mopp. Ved behov brukes et pH-nøytralt rengjøringsmiddel, f. eks Kährs Cleaner eller Kährs Spray Cleaner. Gulvet skal være tørt etter ett minutt. Om nødvendig tørk over gulvet med en ren tørr klut.

Merk! UV-stråling fra solen endrer treets farge over tid. Det vil forekomme fargevariasjoner hvor gulvet er dekket av f. eks tepper eller andre møbler og derfor ikke får direkte sollys.

VEDLIKEHOLD OG RENGJØRING

Legg egnede matter ved inngangsdøren for å hindre at sand og vann kommer inn i rommene. Ikke la vann bli liggende på gulvet. Fjern sand og smuss med en gang. Beskytt gulvet ved å bruke filtknotter under møbler osv. Når du flytter møbler, kjøleskap eller fryser, dekk til gulvet med f. eks matter for å unngå riper og skader. Kontorstoler med hjul krever en matte eller en plastplate under seg for ikke å skade gulvet.

Bruk så lite vann som mulig ved rengjøring (nesten tørr mopp). Hvis synlig fuktighet ikke forsvinner i løpet av et minutt, bruker du for mye vann. Tørk umiddelbart bort vann-søl fra gulvet. Fjern glekker når de er ferske, enten med vann eller et mildt rengjøringsmiddel og tørk gulvet. Unngå skrubbing med harde rengjøringsredskaper. For dalig vedlikehold er det nok å støvsuge gulvet eller tørke med en nesten tørr mopp. Da blir overflaten tørr med en gang og ingen merker etter vanndråper vil bli synlig. Litt skitnere gulv vaskes med en gulvmopp og Kährs Cleaner, eller Kährs Spray Cleaner.

Følg instruksjonen på pakken. Ved for høy konsentrasjon av rengjøringsmuddel vil gulvet fortere bli skittent da konsentratet binder smuss.

FLEKKFJERNING:

FLEKKER AV:	FJERNES MED:
Asfalt, gummi, olje, skokrem, sot og tørkede rester av sjokolade eller fett	Rengjøringssprit, rensebensin eller lignende.
Fargestifter, leppestift, tusj	Rengjøringssprit
Stearin, tyggegummi	Bruk fryse-spray eller en plastpose med isbiter på flekken. Skrap etterpå forsiktig bort flekken.
Blod	Kaldt vann

REPERASJON OG BEHANDLING AV SKADET GULV

Bruk Kährs Woodfiller og Kährs Touch Up for reperasjon av mindre riper og hakk. Slitte og ripete tregulv kan behandles med Kährs Lacquer Refresher, følg instruksjonene i pakken.

Merk! Ved omlakkering må alle overflater som har blitt behandlet med poleringsmidler som inneholder voks, slipes ned til treet. Tregulv som ikke har blitt behandlet med poleringsmidler kan slipes lett og omlakkeres med Kährs Matt Lakk eller Kährs Lakk. Følg instruksjonene på pakken.

FARGEDE PRODUKTER

Denne veiledningen gjelder også for våre fargede produkter. Dype riper kan farges ved å benytte Kährs Touch Up.

Vedlikehold av tregulv for offentlige bygg krever egen vedlikeholdsanvisning.
Kontakt oss for mer informasjon.

Besøk hjemmesidene: www.kareliaparketti.com & www.boandren.no

FORVENTNINGER TIL TREGULV

TREGULV

Tre er et levende materiale med mange kvaliteter. Det lever og blir påvirket av omgivelsene.

Siden trevirke er et levende materiale vil det kunne være stor variasjon mellom bord i samme klasse og også variasjon mellom produksjonsserier.

Les denne miniguiden og bli litt klokere før du velger gulv og gulvløsninger.

VERDT Å VITE OM
PARKETT

Våre forventninger til et tregulv er svært forskjellig. Noen vil gjerne ha mye spill og liv i treet, mens andre vil ha det så rolig og ensartet som mulig.

Før man beslutter hvilket gulv man skal velge er det viktig å sette seg inn i opplysningene som leverandøren gir i den tekniske spesifikasjonen som gjelder for produktet. Det er også en fordel å få sett et representativt prøveareal av gulvet eller et godt bilde.

Innenfor produktområdet tregulv, finnes store variasjoner i både treslag og oppbygning av gulvet. Dette for å møte ulike krav til hardhet, bruksklasser og miljøer. Tregulv lages både i massive varianter i heltre, og som sammensatte konstruksjoner i form av lamellparkett.

De vanligste treslagene som brukes i tregulv i Norge er eik og ask. Tregulv selges ubehandlet eller med ulike overflatebehandlinger og pigmenteringer. Gulvet kan enten være ferdig overflatebehandlet fra fabrikk, eller skal behandles etter montering.

Denne miniguiden om forventninger til tregulv tar opp temaer som man bør være obs på for å unngå skuffelser og/eller uenighet mellom kjøper og selger av tregulv.

“ Det flotte og utfordrende med tregulv er at det er levende materiale.”

SORTERINGSKLASSER

Råvarene ved tregulvproduksjonen sorteres etter en rekke estetiske egenskaper som for eksempel størrelse og antall kvist, men også fargevariasjon, trestruktur, sprekk og andre feil i trevirke kan det stilles krav til. Normalt vil større kvister og sprekker være fylt med sparkel.

Det finnes standarder med sorteringsklasser for hvordan råvaren til tregulvene skal sorteres, og også en fri klasse som de fleste produsenter benytter seg av. I den frie klassen definerer produsenten selv sorteringskriteriene. Dette henger sammen med at tre er et levende materiale, der to trestykker fra samme treslag kan se vidt forskjellig ut. Produsentene setter også selv navn på sine sorteringklasser.

Hvor på stokken aktuell råvare er hentet, har også betydning for trematerialets hardhet. To trestykker fra samme treslag kan ha svært forskjellige egenskaper, både estetisk og teknisk. Treets vekstforhold (jordsmonn og nedbør påvirker veden.). Naturlige fargeforskjeller i trestammen mellom kjerneved og yteved, gir også forskjellig hardhet. Antall og størrelse på kvist, påvirker utseendet.

I NS-EN 13489 er det definert tre sorteringsklasser, i NS-EN 13990 er det definert to klasser og i NS-EN 13629 er det definert tre klasser. De fleste produsenter benytter imidlertid en fri klasse, som produsenten selv kan definere.

Det er viktig å huske at kravene til hver sorteringsklasse er maksimumskrav, og de fleste bordene vil være godt innenfor kravene. Siden trevirke er et levende materiale vil det kunne være stor variasjon mellom bord i samme klasse og også variasjon mellom produksjonsserier.

“ Husk at små prøver av parketten ikke nødvendigvis gir hele bildet av hvordan parketten ser ut. Det anbefales at man ser et større areal av gulvet, enten i virkeligheten eller på bilde, før man bestemmer seg. ”

UNDERGULV – RETT OG HARDT DEKKE ER DET BESTE

Parkett skal monteres på et avrettet fast dekke. Vi forholder oss til Norsk Standard som er utarbeidet av Treteknisk Institutt. I forbindelse med undergulv stiller vi følgende krav:

NS 3420; At gulvene er avrettet og at det ikke fremkommer avvik på kul og svank større /mindre enn 3 mm «±» på 2 meter rettholt. Trykkfastheten på dekker er også viktig. Er underlaget for mykt vil det forekomme svikt og ulyder i gulvet, i noen tilfeller vil endeskjøter bli skadet. En skal alltid følge anvisninger fra leverandør av undergulvsystemet.

I forbindelse med gulvvarme i betong og helliming av parkett er det veldig viktig å igangsette varmen før gulvet monteres. Dette på grunn av at restfukten nedover i betongen presses opp når gulvvarmen settes på. Parketten vil nødig ha denne fukten rett opp på undersiden, da det kan gi fuktskader i treverket. Det er imidlertid viktig å huske på, at varmen ikke er på ved montering. Kontroll av fukt i betong er også avgjørende.

LYSET PÅVIRKER GULVETS UTSEENDE

Motlys/slepelys fra vinduer, lamper og lignende påvirker treets utseende. Gulvets overflatestruktur vil derfor bli oppfattet forskjellig avhengig av lysets påvirkning. Videre vil lyset over tid endre fargen på treet, i hvor stor grad og hvor raskt er avhengig av treslag. Slike forskjeller vises under tepper, møbler eller annet inventar uten ben, der treet beholder sin opprinnelige farge. Dette er ikke en feil, men en naturlig egenskap ved materialet. Et tregulv skal alltid vurderes ut ifra en normal stilling stående.

BEVEGELSE PÅ GRUNN AV FUKT

I Norge råder annerledes klimatiske forhold, enn i store deler av resten av verden. Her har vi store forskjeller mellom årstidene, med kraftige variasjoner i både temperatur og luftfuktighet. I tillegg bygges mange hus med gulvvarme. Dette

stiller store krav til tre, som er et hygroskopisk materiale som forandres i takt med luftfuktigheten i omgivelsene. Sørg derfor for riktig luftfuktighet og temperatur. Anbefalt relativ luftfuktighet (RF) er på 30-60 % og romtemperatur på +18-23 °C (høyere temperatur gir tørrere inneklima).

" Visste du at ved å senke temperaturen fra 23-21 grader, så øker du den relative luftfuktigheten med hele 10 %? Jo varmere romtemperatur, desto tørrere inneklima."

Sammen med fuktforandringer henger størrelseforandringer. Et lamellparkettgulv kan svelle eller krympe med 1,5 mm pr. meter. Er gulvet lagt på gulvvarme blir endringene større. Denne bevegelsen vil kunne resultere i varierende sprekkdannelser internt og mellom bordene. Det vil være mer vanndamp i varm luft enn i kald, derfor vil RF inne i hus være lavere om vinteren, ned til ± 10%, mens den stiger utover sommeren og det kan bli over 70 % RF på sensommeren.

Tørkesprekker som oppstår når luftfuktigheten er under 30 %, er ikke reklamasjonsgrunnlag.

Tregulv vil til enhver tid balansere med årstidens RF, slik at treet under normale omstendigheter har en fuktighet på opptil 11-12 % om sommeren og ned til 5-6 % om vinteren.

Figur 1: Tregulv skal alltid legges med avstand til vegger og faste installasjoner

VENTILASJONSANLEGG, VARMEPUMPER OG GULVVARME PÅVIRKER LUFTFUKTIGHETEN

Ventilasjonsanlegg, varmepumper og gulvvarme påvirker luftfuktigheten. Det er ikke noe problem å montere parkett på gulvvarme hvis parketten er beregnet for det. Men det er viktig å ta noen forhåndsregler. Temperaturen på gulvets overflate må ikke overstige 27 °C. Dette gjelder også under tepper og møbler. Gulvvarmen må være fordelt jevnt over hele flaten. Husk å ta ned persienner på varme dager da solen også tilfører mye varme til gulvflaten. Normalt må en i de fleste tilfeller benytte annen varmekilde enn kun gulvvarme i den kaldeste årstiden.

Strålevarme fra ovner og peiser, samt varmepumper kan også tørke ut parketten. En «uttørket» parkett vil vises ved oppsprekking, da trefibrene trekker seg sammen og det oppstår kuving i bordene. Husk at jo høyere inn etemperatur, jo tørrere inneklima. Og tørt inneklima (under 30% relativ luftfuktighet) kan forårsake mer krymp og oppsprekking.

Man skal være oppmerksom på at ventilasjonsanlegg fjerner fukt fra inneluften. Dermed kan den relative luftfuktigheten bli veldig lav, helt ned i 10-+20 %, hvilket kan resultere i at toppsjiktet vil sprekke, noe gulvleverandøren ikke kan holdes ansvarlig for.

Ved endringer i klimatiske forhold kan det oppstå knitre- eller knirkelyder i gulvet, dette er helt normalt og er ikke et reklamasjonsgrunnlag.

GULVETS FORM

For gulv lagt flytende vil rommets geometri har stor betydning for hvordan gulvet vil bevege seg. For eksempel vil en kvadratisk eller rektangulær gulvflate uten gjennombrytning av søyler eller andre bygningsdeler kunne bevege seg fritt og uhindret ved skiftende luftfuktighet.

Det anbefales at det alltid benyttes minimum 15 mm gulvlist.
Det kan være uheldig å legge et flytende tregulv sammenhengende gjennom døråpning og la det fortsette inn i naborom, da man risikerer å hindre gulvets naturlige bevegelser, og det kan medføre risiko for låsing av gulvet med knirk og sprekk som resultat. Det anbefales å montere rom uavhengige av hverandre med ekspansjonsfuge eller overgangslist. Følg leverandørens anvisninger.

Det er også viktig å ta hensyn til hva som skal settes på gulvflaten når gulvet monteres. Tunge møbler etc. kan hindre gulvets bevegelser og oppsprekking kan forekomme.

EGENLYD – SPENNINGSLYD FRA TRE

Utbedring av knirking i gulv er vanskelig, skal det utbedres må en vite hvor knirkingen kommer fra. Spenningslyd fra tre kan forekomme, og høres som mindre knase og knirkelyder. Det er helt normalt. Lyden kan være forskjellig fra årstid til årstid fordi treet utvider og trekker seg sammen på grunn av variasjon i temperatur og luftfuktighet.

Det kan være vanskelig å lokalisere hvor knirkelyden kommer fra, det trenger nødvendigvis ikke være selve tregulvet; det kan være undergulvet, skjøter, festemetoden eller mellom parkett og faste installasjoner.

På sensommeren er den relative fuktigheten i hus høy og derfor økes også fuktigheten i gulvet. Dette får gulvet til å utvide seg og kanskje blir det liggende i spenn, dette kan føre til årstidsbestemte knirkelyder. Ofte forsvinner lydene igjen når fyringssesongen starter og den relative fuktigheten minsker.

Avhengig av endringer i den relative luftfuktigheten og temperaturen i rommet kan det likevel forekomme knirking, noe som er helt normalt. Der knirking er konstant kan årsaken være at undergulvet er ujevnt eller svikter. Ved bruk av for mykt underlag kan dette resultere i lyd og skader når man trår på gulvet. Det finnes ingen standard eller andre regler for hvor mye et tregulv kan knirke. Normalt sier man at kneppelyder eller knastrende lyd som oppstår når man går over gulvet, men som er borte når man kort tid etter går tilbake samme vei, regnes ikke som feil. Dette er en naturlig del av et tregulvs karakter.

“Det finnes ingen standard eller andre regler for hvor mye et tregulv kan knirke.”

RENGJØRING OG VEDLIKEHOLD

Tregulv skal beskyttes mot smuss og søle fra fottøy. Det bør derfor alltid være en stor og god dørmatte ved alle inngangsdører. Husk også på å sette filtknotter under møbelben og legg plastunderlag under skrivebords stoler. Det vil beskytte gulvet mot riper. Pass dessuten på skarpe gjenstander, spisse stiletthæler og annet som kan ripe og lage merker i gulvet.

Daglig rengjøring utføres med støvsuging så sand og annet tørt smuss som kan skade gulvet blir fjernet hurtigst mulig. Vask foretas etter behov, hvor ofte vil avhenge av rommets bruk og beliggenhet. Bruk en lett fuktet klut og egnet vaskemiddel. Benytt aldri grønnsåpe eller vaskemiddel med slipestoffer.

Pass på gulvet så det ikke slites gjennom lakk, olje eller annen overflatebehandling. Overflaten til en parkett er ikke uslitelig og det vil derfor, avhengig av bruk, være nødvendig å etterbehandle/vedlikeholde gulvet med jevne mellomrom.

" Leverandørenes anvisning om rengjøring og vedlikehold skal følges, så det beste resultatet oppnås og gulvet får lang levetid."

Kilde: Gulvfakta, Norsk Treteknisk Institutt og parkettleverandørenes anvisninger.